

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

בפני כבוד השופטת רונית גורביץ

פלוני

תובע

באמצעות עוה"ד שלומית ברנס (זעור)
ממונה מטעם הלשכה לסיוע משפטי

נגד

1.היועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה והשירותים
החברתיים חיפה

נתבעים

באמצעות עוה"ד שירי זרחיה – אלוני

2. אלמונים

שלושתן באמצעות עוה"ד עדי סולומון - וייס
ממשרד שלמה כהן ושות'

פסק דין

1. בפני תביעה לביטול מינוי אפוטרופוס לתובע וכן תביעה שהוגשה ע"י הוריו להחלפת אפוטרופוס ממונה ביחד עם האב, באימו של התובע.
2. עלי לשקול האם בעניינו של התובע ונסיבותיו האישיות יש מקום להעדיף את חירותו חופש הבחירה והאוטונומיה שלו על פני הצורך להגן עליו מניצול, מהזנחה ומנוזק וכל זאת על רקע הסדרי האפוטרופוסות החדשים.

רקע

3. התובע בן 31 מתגורר ב***, ומגוריו ב*** הם מכוח היות אביו חבר ***. התובע הינו בן יחיד להוריו.

4. התובע אובחן כסובל מתסמונת אספרגר.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

5. ביום 24.2.16 במסגרת תמ"ש 45105-06-14 מיניתי כאפוטרופסיים לגוף ולרכוש של התובע את אביו מר *** והגב' ***.

6. כיום הוריו של התובע, נתבעים 2 ו-3 עותרים למנותם כאפוטרופסיים עליו.

7. הוריו של התובע גרושים שנים רבות. שניהם מתגוררים ב*** ומשתפים פעולה בטיפול בתובע. האב *** והאם איננה ****. האם יצרה קשר עם התובע לאחר שנים של נתק ממנו.

8. ביום 5.1.17 הוגשה חו"ד של הפסיכיאטר ד"ר *** לפיה : התובע אובחן כבעל תסמונת אספרגר – זו מתבטאת ביכולות קוגניטיביות שמורות וכן ביכולות ביטוי רגשיות נמוכות, קושי בתקשורת בינאישית וחוסר רצון לקשרים כאלו.

9. בכל הקשור למינוי אפוטרופוס מציין הפסיכיאטר כי :

"*** יכול להביע דעתו ולקבל החלטות הנוגעות לעניינים בריאותיים בעצמו. רצויה מעורבות רבה יותר של *** בקבלת החלטות כלכליות או על ידי מינוי אפוטרופוס טעון פחות מאשר אביו שאיתו הוא בנתק כבר שנים או על ידי שינוי לסטטוס של תומך בעל זכות חתימה בחשבון".

עמדת התובע

10. התובע מתנגד למינוי אפוטרופוס על ענייניו בכלל ומינויו של אביו בפרט.

11. לטענתו אביו אדם שתלטן ומאז שהיה ילד קטן התעלל בו נפשית ופיסית ויחסיו עימו מאוד מורכבים.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

12. התובע טוען כי הוא מחפש עבודה, מנהל את חייו באופן עצמאי ותקין, נמצא בקשר רציף עם העו"ס וכן עם המרפאה לצורך המעקב הרפואי.

13. התובע טוען כי מיום שאביו מונה אפוטרופוס לרכוש על כספו, האב ממדר אותו ואינו משתפו בנעשה עם כספיו, לטענתו פנה לאביו פעם אחר פעם לברור מצב החשבון אך הוא מונע ומסרב למסור לו כל מידע.

14. עוד טוען כי אביו מעביר לו 700 ₪ בחודש לצורכי מחייתו ואינו מעדכן אותו מה עושה ביתרת הכספים.

15. לגרסתו לאחרונה הגב' *** התפטרה ממינוי האפוטרופוס לגוף עליו בשל הקושי שלה להתנהל עם אביו.

16. לשיטתו נוכח מצבו הרפואי ותפקודו התקין אין צורך במינוי אפוטרופוס על גופו ורכושו ויש להשיב לו את עצמאותו וחירותו.

17. בהודעה נוספת לאחר הדיון, הציע התובע את מר *** כתומך החלטות או אפוטרופוס תפור.

18. התובע נשאל ע"י העו"ס בתסקיר המשלים מיום 17.10.17 על עמדתו למינוי תומך החלטות לתקופה מוגבלת לעניינים אישיים, והוא הודיע כי אינו מסכים לתומך החלטה לעניינים אישיים.

עמדת אביו

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

19. אביו של התובע טוען כי צו מינוי אפוטרופסות בהליך הקודם ניתן לאחר בדיקה מעמיקה ומקיפה הן ביחס לעצם הצורך במינוי והם ביחס למינוי שלו לתפקיד.
20. לטענתו לאחרונה הוגשה בקשה לסיים את מינויה של הגב' *** לאור רצונה ולמנות תחתיה את גב' *** אימו של התובע. נטען כי הגב' *** חשה כי היא עייפה מהתפקיד ומעבודתה השוטפת עם התובע בפרט על רקע חוסר ההצלחה להעביר את התובע לדיר חוץ ביתי ועל כן ביקשה לסיים את תפקידה.
21. האב מציין כי גם בשנים האחרונות בהן מסרב התובע לקשר עימו ויצא כנגדו, הוא לא הרפה בשום שלב ממילוי תפקידו כאב, ובכל השנים הללו הוא זה שמרכז את כל הטיפול בתובע ומפעיל ודואג לאנשים ולמימון ולשיתוף המוסדות השונים בקיבוץ ומחוצה לו.
22. לשיטתו, צו המינוי למעשה רק נתן חותמת רשמית לתפקוד של האב במהלך כל השנים כאפוטרופוס בפועל ולא יצר כל שינוי מהותי.
23. לדעתו לא חל כל שינוי במצבו של התובע מאז ניתנו חוות הדעת השונות בתיק הליך המינוי הקודם, אשר כולן ללא יוצא מן הכלל, המליצו על מינוי אפוטרופוס לתובע.
24. האב דוחה את טענות התובע באשר לתפקודו כאפוטרופוס. לטענתו הוא נתון לפיקוח הדוק של האפוטרופוס הכללי ביחס לתפקודו בעניינים הרכשיים ובהתאם לייעוץ שקיבל מהם, לא חלה עליו חובה ליידע את התובע ולהתייעץ עימו בקשר לניהול כספיו.
25. לטענתו האפוטרופסות מלכתחילה נועדה בעיקר לאפשר מסגרת דיור מתאימה לתובע, מטרה שטרם הוגשמה עד היום ושעדיין נעשים מאמצים לקיימה, ולכן מצדיקה ביתר שאת את המשך קיומה של האפוטרופסות.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

26. האב סבור כי יש לדחות את הבקשה ולהותיר את מינויו על כנו, תוך דיון בבקשה להחלפת הגבי' *** בגבי' *** – אמו של התובע.

תסקירי עו"ס לסדרי דין

27. **בתסקיר מיום 16.5.17** מציגה העו"ס את הטיעונים לביטול האפוטרופסות מחד גיסא ואת הטיעונים להשארת האפוטרופסות מאידך גיסא.

28. הטיעונים לביטול האפוטרופסות :

"*** מנהל את חייו בצורה סבירה ועצמאית, עד כמה שניתן לו. בשני ביקורי הבית שערכתי אצל *** , התרשמתי כי ביתו מסודר ונקי. ...הוא מתארגן בענייני קניות והכנת אוכל, מנהל קלסר מסודר בכל הקשור לתחומי חייו...נוסע לעיר...לפי הצורך – לא עם הסעה פרטית כמו בעבר, אלא עם הסעה של *** , דבר שחוסך לו כסף. בנוגע לענייני הבריאות – ...דואג לכל ענייני הבריאותיים בצורה משביעת רצון בעצמו. מבחינה משפחתית גם כן חל שינוי לטובה במצבו של ***... מגיע לארוחת שישי אצל אימו אחת לשבוע, אימו מבקרת בביתו כפעם בשבועיים, ומדי פעם סבתו מזמינה אותו לביתה... נקודה נוספת לביטול האפוט' היא רצונו העז וההתמדה בכך מצד ***".

29. הטיעונים להשארת האפוטרופסות :

"החשש המרכזי לביטול האפוטרופסות הוא שמצבו של *** יחזור להיות כפי שהיה לפני שמונו לו אפוט'. לפני ש*** הוכרז כחסוי ואביו ו*** מונו להיות אפוטרופסיים על גופו ועל רכושו מצבו של *** היה מאוד לא טוב.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

1 הבית של *** היה במצב הזנחה קיצוני ביותר, הוא לא הרשה כי ינקו את ביתו, כמעט
2 ולא הרשה כי אנשים יכנסו לביתו. *** עצמו היה מוזנח, לא החליף בגדים, לא
3 הסתפר ולא התגלח. סבל מבעיות בעור.
4 כמו כן כמעט ולא יצא מביתו, לא השתמש בשירותים שונים בקיבוץ, עשה את
5 קניותיו בעפולה...צבר חובות רבים לקיבוץ...ולא היה מוכן להעביר כספים לתשלום
6 חובותיו...

7 החשש של אביו, של מזכיר הקיבוץ וגם של מחלקת הרווחה הוא שבמידה ולא יהיה
8 פיקוח על *** תהייה התדרדרות חזרה במצבו. בשנים בהן לא היה ל*** אפוט' היו
9 תקופות קשות וסוערות, כשהתחושה של מי שהקיף אותו הייתה של חוסר אונים
10 וחוסר יכולת לסייע לו אל מול ההזנחה הפיסית והכלכלית. הדרך למצבו הטוב
11 היחסי עכשיו הייתה קשה ומתישה וביטול האפוטרופסות נחוה כויתור על מה
12 שהושג ונסיגה למצב הקודם.

13
14 טיעון נוסף של האב כנגד ביטול האפוט' הוא כי דווקא העובדה של*** יש אפוט'
15 מחזיקה אותו במצב בו הוא מתפקד בצורה טובה. דווקא הרצון להוכיח כי אינו
16 זקוק לאפוט' הוא שגורם לו לתפקוד טוב יותר.

17
18 טענה נוספת היא כי התקופה בה *** מתפקד טוב קצרה יחסית (כשנה וחצי) ויש
19 צורך לבדוק את הדברים לאורך זמן רב יותר, על מנת לקבוע אם *** מתפקד ללא
20 צורך באפוט' לאורך זמן".

21
22 30. לגבי זהות האפוטרופוס, מציינת כי בנוגע לאב: "ל*** טינה רבה ביותר כלפי האב.
23 הוא איננו מדבר איתו כבר שנים ארוכות, טוען להתעללות של האב כלפיו בשנים
24 שהיה צעיר יותר ומינויו...הוא דבר אבסורדי..."

25
26 31. מנגד מציינת העו"ס כי היא התרשמה שאביו דואג לו כאב, לא החסיר ממנו מאומה
27 מכל מה שביקש בתקופה ששימש כאפוטרופוס כמו טיפול פסיכולוגי, מכשיר חשמלי
28 לדירתו ועוד. ואולם חוסר התקשורת ביניהם אינו מאפשר דיון משותף בצרכיו של

***.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

32. לגבי האם: "כששאלתי אותה מדוע היא מעוניינת להתמנות... לא ידעה כל כך מה לענות לי, ונראה לי כי היא נענית לבקשתו של האב ומתוך מחויבות לבנה ***. חשוב מאוד לציין כי האם חזרה בתקופה האחרונה להיות בקשר עם ***, לאחר שנים בהם היו בנתק, ובקשר זה מתבססים כעת שוב האמון והביטחון. נשאלת השאלה אם מינוייה לאפוטרופסית של בנה תיטיב עם קשר זה או תגרע ממנו. *** עצמו טוען וגם אני מתרשמת כך שהאם בעצם תמלא אחר הנחיותיו של האב, ולא תתנגד לו במידת הצורך".

33. העו"ס ממליצה על השארת האפוטרופסות על גופו ורכושו של *** ומינוי הוריו לחצי שנה נוספת תוך מתן חרות גדולה יותר בניהול ענייניו הכספיים.

34. **בתסקיר מיום 23.7.17** שנכתב בהמשך להחלטתי בדיון, ציינה העו"ס את רשמיה לאחר פגישה עם מר ***, המועמד למלא את תפקיד האפוטרופוס התפור או תומך החלטה.

ציינה כי האב אמר שנראה לו כי *** יוכל להתאים לתפקיד ואף הביע נכונות לסייע לו בתחילת הדרך בכל הקשור להיבטים הכספיים. בעוד האם הסתייגה ממינויו. התובע עצמו מעוניין כי *** ישמש בתפקיד והוא סומך עליו. העו"ס מציינת כי *** הביע נכונות למלא את התפקיד והוא נמצא מתאים על ידה לאישו. סבורה כי ראוי לבחון את התנהלותו על פני פרק זמן של חצי שנה.

35. **בתסקיר משלים בנוגע לאפוטרופוס על הגוף (עניינים רפואיים ואישיים) מיום 17.10.17**, המליצה העו"ס כי *** ימונה לתפקיד תומך החלטה גם בעניינים אישיים עבור התובע כשלאחר חצי שנה יוגש תסקיר משלים בעניין הצורך בתומך החלטה ובעניין התאמתו של *** לתפקיד.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

36. בתסקיר מצוין כי התובע מרבה להיעזר בשירותי המרפאה. האחות רואה אותו כאבוד זקוק לאדם להיעזר בו. להערכתה צריך שיהיה משהו שיסייע לו ויכוון אותו בתחומי החיים השונים. לדבריה מצבו אינו מחייב לקחת ממנו את חירותו אולם כדאי שיהיה משהו שיסייע לו להחליט וליזום בעניינים אישיים. זו גם עמדתה של עו"ס היישוב שמלווה את התובע.

37. עוד צוין כי ככל והתובע יקבל את שירותי הדיור המוגן של סל השיקום יתכן ועניין תומך ההחלטה יתייחר מכיוון שהוא יסתייע בגורמים המטפלים מטעם סל השיקום ולא יזדקק לדמות נוספת שתסייע לו.

עמדת ב"כ היועמ"ש

38. לדעת ב"כ היועמ"ש עוד לא בשלה העת לבחון האם יש מקום למינוי תומך החלטות. לפיכך תומכת בהמלצת העו"ס להשארת אפוטרופוס ממונה.

39. אינה שותפה להמלצת העו"ס למינוי אביו כאפוטרופוס עליו.

40. לטענתה יש למנות לתפקיד אדם שהתובע סומך עליו.

הכרעה

41. ביום 24.5.17 התקיים בפני דיון במעמד כל הצדדים בו שטחו את טענותיהם.

42. בתום הדיון הוריתי כי :

"ב"כ המבקש תעביר תוך 30 יום את זהות המועמד לתפקיד תומך החלטות/אפוטרופוס תפור למבקש.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

עו"ס לסדרי דין תיפגש עם המועמד ותיתן את המלצותיה לגבי התאמתו לתפקיד, תוך 14 יום.

לאחר קבלת המלצת עו"ס לסדרי דין תינתן הכרעת בית המשפט בבקשות התלויות ועומדות. מבוקש בזאת כי יקודם כינוסה של ועדה בעניינו של ***, על מנת שהוא יזכה לקבל את הזכויות המגיעות לו מכוח סל השיקום.

יצויין בזאת כי העמדת הזכויות המגיעות ל*** יהווה שיקול במסגרת הכרעתי, באשר לבקשתו של *** לביטול צו מינוי אפוטרופסות".

43. ביום 23.7.17 וביום 17.10.17 הוגשו דיווחים משלימים של העו"ס.

44. עתה שכל התמונה העובדתית כמו גם עמדות הצדדים ורצונו של התובע פרוסים בפני יש לבחון אם יש צורך אמיתי בהמשך מינוי אפוטרופוס לתובע.

45. סעיף 33 (א) (4) לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (להלן: "החוק") קובע כי בית המשפט רשאי למנות אפוטרופוס "לאדם אחר שאינו יכול, דרך קבע או דרך ארעי, לדאוג לענייניו, כולם או מקצתם, ואין מי שמוסמך ומוכן לדאוג להם במקומו".

46. סעיף 33 א (ד) לחוק (תיקון מס' 18), התשע"ב – 2016, קובע:

"בית המשפט הממנה אפוטרופוס לבגיר לפי סעיף 33(א)(4) יפרט בהחלטתו עניין

אחד או יותר שיימסרו לאפוטרופוס מבין העניינים האלה:

(1) עניין מסוים או עניינים מסוימים שיקבע בית המשפט;

(2) עניינים רפואיים;

(3) עניינים אישיים;

(4) ענייני רכוש."

47. ס"ק ה' לחוק קובע, כי בבוא בית המשפט לקבוע את העניינים שיימסרו לאפוטרופוס

שמונה, יצמצם ככל האפשר את העניינים שיימסרו לאפוטרופוס, אם ניתן להשיג את

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

המטרה שלשמה מונה האפוטרופוס ולשמור על טובתו של האדם בלי לקבוע עניינים נוספים.

48. ס"ק ו' לחוק קובע כי בבוא בית המשפט לקבוע את תקופת המינוי של אפוטרופוס שמונה ישקול לצמצם את התקופה אם ניתן להשיג את המטרה שלשמה מונה האפוטרופוס בתקופה קצרה יותר.

49. ס"ק ז' לחוק קובע, כי בית המשפט רשאי לתת בצו המינוי הוראות בנוגע לפעולתו של אפוטרופוס ולקבוע תנאים והגבלות לגבי פעולתו כאמור.

50. השיקולים המנחים את בית המשפט במינוי אפוטרופוס לגוף ולרכוש לחסוי שהינו בגיר המצויים בסעיף 33 א לחוק והרלוונטיים לעניינו:

א. בלא מינוי עלולים להיפגע זכויות, אינטרסים או צרכים של האדם;

...

ג. לא ניתן להשיג את המטרה שלשמה נדרש מינוי אפוטרופוס ולשמור על טובתו של האדם בדרך המגבילה פחות את זכויותיו, חירותו ועצמאותו, לאחר שבחן את החלופות בנסיבות העניין, לרבות האפשרות למנות תומך בקבלת החלטות לפי סעיף 67ב[2].

תחילתה של הסיפא של פסקה זו ביום 11.4.2018.

51. החוק שתוקן מציב שתי מסננות מרכזיות לאורן יש לבחון את הצורך במינוי אפוטרופוס:

עקרון הצורך – קביעה כי ללא המינוי ייפגעו הזכויות, האינטרסים והצרכים של האדם.

עקרון האמצעי הפחות מגביל – קביעה כי לא ניתן להשיג את המטרה שלשמה נדרש מינוי אפוטרופוס באמצעות חלופות המגבילות פחות את זכויותיו, חירותו ועצמאותו של האדם.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

52. הרציונל העומד בבסיס שינוי החקיקה, הינה ההבנה כי הגבלת הכשרות שנועדה לסייע לאנשים שאינם מסוגלים לדאוג לענייניהם ולהגן עליהם מפני ניצול ופגיעה, הפכה לא אחת, לכלי המגביל את זכויותיהם ואת חירותם של האנשים לקבל החלטות בנוגע לגופם ולרכושם, או לבצע פעולות בקשר להם (ראה תמ"ש 19950-05-15 (פורסם בנבו) מיום 5.1.16).

53. כאמור החוק מכיר בתומך בקבלת החלטות ככלי משפטי חדש אשר ייכנס לתוקפו באפריל 2018. תמיכה בקבלת החלטות מאפשרת לאדם לקבל החלטות בעצמו תוך קבלת תמיכה וליווי בהליך קבלת ההחלטות. החוק מגדיר את תפקידיו של התומך, לרבות סיוע בקבלת מידע, סיוע בהבנת המידע והחלופות העומדות בפני האדם וסיוע במימוש ההחלטה ובביטוייה כלפי צדדים שלישיים, וכל זאת תוך דגש על כך שתומך בקבלת החלטות לא יקבל החלטות במקום האדם.

54. למרות שההוראה החוקית של "תומך החלטות" טרם נכנסה לתוקפה, ניתן למצוא בפסיקה מינויים של תומכי החלטות מכוח סעיף 68 לחוק (תמ"ש(חי') 43640-01-15 א.ב.נ' היועץ המשפטי לממשלה [פורסם בנבו] (8.4.15) ותמ"ש(נצ') 34820-03-15 היועץ המשפטי לממשלה נ' א.ח. [פורסם בנבו] (8.4.15)).

55. כעיקרון בבסיס כל דיון בנושא אפוטרופוסות ניצבת התנגשות בין ערכים – ערך השגת הגנה, שיפור הטיפול הבריאותי, שיפור תנאי המחיה ומיצוי זכויות ולעיתים אפילו הצלת חיים של אנשים פגיעים מזה אל מול ערך החירות, חופש הבחירה והאוטונומיה מזה.

56. התובע אובחן כבעל תסמונת אספרגר.

57. לפי חו"ד ד"ר בלנארו מומחית בפסיכיאטריה שהוגשה בהליך הקודם, מיום 9.5.14, התובע לא מסוגל לנהל את כספיו.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

לפי חו"ד ד"ר קירש פסיכיאטר שהוגשה בהליך הקודם, מיום 1.1.15, לתובע שיפוט ותובנה לקויים.

58. על פי חו"ד פסיכיאטרית מעודכנת שהוגשה בהליך זה, התובע נזקק לסיוע בקבלת החלטות כלכליות. גם עו"ס לסדרי דין ציינה כי התובע זקוק לליווי וסיוע.

59. כפי שעולה מתסקיר העו"ס העובדה שהתובע נמצא תחת אפוטרופסות מיטיבה ומחזקת אותו שומרת על מסגרת ברורה עבורו והביאה לשיפור ניכר בכל תחומי חייו. השיפור וההטבה במצבו של התובע גרמו : לחידוש הקשר שלו עם אימו, לבניית מסגרת יחסים סדורה ומאורגנת אל מול קהילת הקיבוץ, להתנהלות כלכלית מאוזנת – החסוי מקבל קצבה חודשית המשמשת לו לרכישות אישיות ואילו האפוטרופוס דואג כי ישולמו יתר הוצאות המחיה שלו ב***, לשיפור באורח חייו, לניקיון אישי ולסדר במגוריו ולפנייה לקבלת שירותי בריאות.

60. קיים החשש שבאם תבוטל האפוטרופסות בכל העניינים בבת אחת ירדו לטמיון ההישגים שחלו במצבו של התובע אשר הושגו בעבודה קשה ומאומצת ותחול התדרדרות במצבו כפי שהיה טרם המינוי, של הזנחה פיסית, תפקודית וכלכלית.

61. יוצא איפוא, כי ביטול האפוטרופסות בכל העניינים ולא באופן הדרגתי, עלול חלילה להיחווות כוויתור על מה שהושג ונסיגה למצב הקודם.

62. בנוסף, יש לטעמי ליתן את הדעת לכך כי התקופה בה התובע מתפקד טוב באופן כללי מתבצעת תחת פיקוח הדוק בכל העניינים. על כן, יש צורך לבדוק את התנהלותו העצמאית בעניינים שלא ימסרו לטיפול האפוטרופוס, לאורך זמן מה על מנת לבחון חלופות אחרות גם באספקט הרכושי.

63. יצוין כי בכל הנוגע להתנהלות הכלכלית, התובע שהיה ברשות עצמו יצר חובות ל***, לא הצליח לנהל ולא מסוגל היה להחליט בענייניו הכלכליים.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

64. שוכנעתי כי מינוי תומך החלטות כחלופה למינוי אפוטרופוס, אינו הולם לפי שעה את מצבו ונסיבותיו של התובע.

65. סבורני כי נדרש גורם שיקבל החלטות בענייניו הכלכליים של התובע, תוך שיתוף פעולה עימו, אך תוך הותרת זכות ההכרעה בידי אותו גורם, כאשר מערכת היחסים ביניהם ברורה, היקף חובתו ואחריותו של הגורם כלפי התובע מוגדרים בחוק לרבות חובת הדיווח לאפוטרופוס הכללי.

66. מעבר לאמור, התרשמתי שעיקר התנגדותו של התובע היא למינויו של אביו כאפוטרופוס עליו ופחות לעניין עצם המינוי עצמו. כך גם ככל שימונה לתובע אפוטרופוס עליו הוא סומך ובו הוא בוטח ושתהיה לו תקשורת טובה עימו לדון איתו בצרכיו ולראות כיצד ניתן למלא צרכים אלו, הרי שהמינוי לכשעצמו לא יהיה גורם מפריע אלא רק גורם מסייע ומכוון.

67. סעיף 35 (א) לחוק קובע כי בית המשפט ימנה לאפוטרופוס מי שנראה לו בנסיבות העניין מתאים ביותר לטובת האדם, תוך התחשבות ברצונו.

68. לאחר ששמעתי את התנגדותו הנחרצת של התובע להמשך מינויו של אביו כאפוטרופוס עליו ולאור חוסר התקשורת ביניהם בגין מטעני עבר כפי שעולה מהתסקירים, ולנוכח הסתייגותה של האם מלמלא את התפקיד, אני סבורה כי אין מקום למינויים של הוריו כאפוטרופסים.

69. יתכן כי דווקא מהלך זה יהיה בבחינת "מעז יצא מתוק", שכן ניתוק ההורים מההתנהלות הכלכלית של התובע, ישמור על הקשר החם שנוצר בין התובע לאימו לאחר שנים של נתק ויסייע בחידוש הקשר עם אביו ובניית יחסי אימון מחדש ביניהם.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

70. בדיון עלה הרעיון של מינוי "אפוטרופוסות תפורה לפי מידה", כלומר הגבלת צו מינוי אפוטרופוס על ענייני רכוש באופן שיפגע בחירות התובע רק באופן מידתי.

71. עוד הוצע כי לתפקיד זה ימונה אדם שאמין על התובע.

72. התובע הביע את הסכמתו להצעה, תוך שמירה על זכותו למינוי תומך החלטות, וביקש לבחור את הזהות המקובלת עליו.

73. בתסקיר מיום 23.7.17 שנכתב בהמשך להחלטתי בדיון, מצאה העו"ס כראוי את המועמד שהוצע על ידי התובע מר ***, למלא את תפקיד האפוטרופוס התפור או תומך החלטה.

74. המועמד ציין בפני העו"ס כי באם יתגלעו חילוקי דעות בינו לבין התובע לא יתעמת איתו אלא ינסה לשכנעו.

75. לאחר שנתתי דעתי ליכולותיו של התובע לנהל את ענייניו הכלכליים, תוך התחשבות במצבו הבריאותי, התפקודי, הקוגניטיבי והחברתי, אני סבורה כי מינוי אפוטרופוס לענייני הרכושיים תפור למידותיו ולנסיבותיו האישיות.

76. לפיכך אני מורה על ביטול מינויים של האב וגב' *** כאפוטרופסיות על גופו ורכושו של התובע.

77. מורה על מינויו של מר *** כאפוטרופוס לעניינים רכושיים של התובע.

78. האפוטרופוס יהיה אחראי ליצירת הוראת קבע לטובת הקיבוץ מחשבונו של התובע לצורך תשלומים שוטפים של הוצאותיו וכן לאחר היוועצות עם התובע יגביל את תקרת המשיכות של התובע לצורך צרכיו ויקבעו ביחד את הסכום הקבוע להפקדה לחיסכון.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

79. בחלוף שנה מיום המינוי היה ועל פי דיווח של האפוטרופוס על עניינים רכושיים לעו"ס לסדרי דין יעלה כי התובע שמר על מאזן חיובי בחשבון הבנק, לא יצר חובות וגילה התנהלות כלכלית נכונה, יהא מקום לשקול המרת תפקידו ל"תומך החלטות" בפנייה מחודשת לבית משפט.

80. באשר לענייניו האישיים והרפואיים של התובע.

81. בתסקיר משלים בנוגע לאפוטרופוס על הגוף (עניינים רפואיים ואישיים) מיום 17.10.17, המליצה העו"ס כי *** ימונה לתפקיד תומך החלטה גם בעניינים אישיים עבור התובע כשלאחר חצי שנה יוגש תסקיר משלים בעניין הצורך בתומך החלטה ובעניין התאמתו של *** לתפקיד.

82. בתסקיר מצוין כי התובע מרבה להיעזר בשירותי המרפאה. האחות רואה אותו כאבוד זקוק לאדם להיעזר בו. להערכתה צריך שיהיה משהו שיסייע לו ויכוון אותו בתחומי החיים השונים. לדבריה מצבו אינו מחייב לקחת ממנו את חירותו אולם כדאי שיהיה משהו שיסייע לו להחליט וליזום בעניינים אישיים. זו גם עמדתה של עו"ס היישוב שמלווה את התובע.

83. עוד צוין כי ככל והתובע יקבל את שירותי הדיור המוגן של סל השיקום יתכן והמינוי של תומך ההחלטה יתייתר, מכיוון שהוא יסתייע בגורמים המטפלים מטעם סל השיקום ולא יזדקק לדמות נוספת שתסייע לו.

84. בענייניו התובע מתנגד למינוי תומך החלטות בענייניו האישיים והרפואיים.

85. אפשרות הגבלת ענייניו האישיים והרפואיים של התובע לא עלתה על הפרק בדיון.

86. הפסיכיאטר ציין בחוות דעתו כי "**** יכול להביע דעתו ולקבל החלטות הנוגעות לעניינים בריאותיים בעצמו".

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

87. העו"ס ציינה בתסקירה הראשון כי: " בנוגע לענייני הבריאות – ...דואג לכל ענייני הבריאותיים בצורה משביעת רצון בעצמו".

88. גם אביו מיקד את טענותיו בצורך בפיקוח על ענייני הכלכליים.
89. העובדה כי בתסקיר מצוין כי התובע מרבה להיעזר בשירותי המרפאה אינה נזקפת לחובתו. אדרבא היא מצביעה על כך שהתובע ער לבעיותיו ופונה לקבלת טיפול. כך גם לא הוכח כי כושר קבלת ההחלטות שלו בעניינים אלו לקוי.

90. כפי שנמסר על ידי העו"ס התובע עשוי להימצא זכאי בימים אלו לסל שיקום של "דיר מוגן בקהילה" שעשוי לתת מענה לצרכי התובע.

91. התרשמתי כי התובע נחוש בדעתו כי אינו זקוק לגורם תומך בענייני האישיים והרפואיים.

92. כאמור הקו המנחה הוא לאפשר לתובע לפעול באופן עצמאי ככל האפשר ולשקול אלו תחומים יישארו באחריותו, כאשר ההגבלות המוטלות עליו נועדו לענות על הצורך שלו בהגנה תוך פגיעה מידתית בלבד בחירותו.

93. סבורני כי במהלך השנה והמחצה שחלפו התובע הוכיח התנהלות תקינה בענייני האישיים והרפואיים. הרחבת מינוי האפוטרופוס לענייני הרכושיים בניגוד לרצונו גם כתומך החלטות על עניינים נוספים, יהווה התחלה צורמת לדרכם המשותפת.

94. עוד יוסף כי חודש הקשר בין התובע לאימו ובמשמע גם היותה גורם מכוון ומייעץ עבורו בקבלת החלטותיו.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 2746-08-16 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

תמ"ש 67403-06-16

95. מכלול נסיבות אלו, לדעתי, אינו מצדיק פגיעה בעצמאותו של התובע בהתנהלות ענייניו האישיים והרפואיים.

96. לפיכך התביעה לביטול מינוי אפוטרופוסות מתקבלת בחלקה.

מבוטל המינוי של אפוטרופוסות על הגוף בלבד.
ממונה מר *** כאפוטרופוס לעניינים רכושיים של התובע תוך שמירת זכותו של התובע לבחון מחדש הסדר של תומך החלטות בחלוף שנה מיום המינוי.

פסיקתא מתאימה תינתן בנפרד.

מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.

ניתן היום, כ"ו חשוון תשע"ח, 15 נובמבר 2017, בהעדר הצדדים.

רונית גורביץ, שופטת